

7/11/2023

Two Hours

60 Marks

Q1. Answer the following questions in two sentences (any Six)

6 x 2 = 12

- a) What is a non state actor in IR? Why is the state regarded as a primary actor in IR?
- b) Name two reasons for the non -functioning of SAARC.
- c) What is World Government? What is the difficulty in creating the world government
- d) what is conciliation as a peaceful method of settlement of disputes? Give an example.
- e) What are the basic principles of UN Peacekeeping operation?
- f) Why limitations of National power is necessary? What is the role of ideology in IR?
- g) What is New international economic order (NIEO)? What is the role of G20 in international economic issues?
- h) When was UNICEF established? When Palestine became a member of the UNESCO?
- i) What is Negotiation as a peaceful method of settlement of disputes? Name any two features of this method.
- j) what did WTO replace and when?

Q2. Write short notes any Two:

6 x 2 = 12

- a) Role of INGO in IR
- b) Role of WHO in global health governance
- c) Regional organizations and the UN
- d) R2P Resolution of 2005

Q3. Answer any Two

6 x 2 = 12

- a) As a technique of Balance of power this peaceful neutral country situated between the borders of two or more larger powerful and potentially hostile powers state and serving to prevent the outbreak of regional conflict.
 - i) Identify the technique of Balance of power as reflected in the given facts. Give an example of a such a state from Asia.
 - ii) Is balance of power valid today for maintaining peace in IR?
- b) International politics is a power struggle, whatever the ultimate aim of international politics, power is always the immediate aim, the aspiration of power being the distinguishing element.
 - i) who said so and why? Name one difference between international politics and domestic politics.

- ii) Which provision of the UN charter deals with non use of force? Who can take enforcement measures under the UN Charter?
- c) As an element of national power, the element of diplomacy is used by nation states as the established method of influencing the decisions and behavior of foreign governments and peoples through dialogue and negotiation and other measures short of war or violence.
 - i) Explain the use of this element of national power by India during the ongoing Ukraine war .
 - ii) What is soft power in diplomacy?
- d) International public opinion of President Vladimir Putin and Russia turned more negative following Russia's invasion of Ukraine in February 2022.
 - i) What is World Public Opinion? Name two difficulty in creating a World Public Opinion?
 - ii) What is the importance of Geography as an element of National power? Give three reasons.

Q4. Answer the following questions in details (any Two) 12 x 2 = 24

- a) Write a note on international law as a limitation of national power. Explain the advisory jurisdiction of ICJ with cases.
- b) Write a note on the functioning of the ILO.
- c) What is the role of the Third Party in Mediation and lending of good office? What are the grounds for adopting enforcement measures by UNSC under the UN Charter? What is the UN response to the ongoing Ukraine war?
- d) Why and how was the EU formed? Is the EU regarded as a supranational organization? Give reason.

वेळ दोन तास

माक्स ६०

प्र. १ खालील प्रश्नांची दोन ते तीन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही सहा)

१२

अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधात बिगर राज्य घटक म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय संबंधात राज्य हा प्राथमिक घटक का मनाला जातो.

ब) सार्क च्या निष्क्रियतेची दोन कारणे लिहा.

क) जागतिक शासन म्हणजे काय? जागतिक शासन निर्माण करण्यात येणारी अडचण लिहा.

ड) शांततामय रित्या संघर्ष निवारण्याची पद्धती 'समुपदेशन' म्हणजे काय? उदाहरण लिहा.

इ) शांतता प्रस्थापित करण्याचे युनोची आधारभूत तत्वे लिहा.

फ) राष्ट्रीय सामर्थ्यावर मर्यादा आवश्यक आहे? आंतरराष्ट्रीय संबंधात विचारप्रणाली ची भूमिका काय असते?

ग) नवीन आंतरराष्ट्रीय आर्थिक व्यवस्था म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय आर्थिक विवादात जी २० ची भूमिका काय असते?

ह) युनिसेफ ची स्थापना केंव्हा झाली? पॅलेस्टाईन राज्य युनेस्कोचे सदस्य केंव्हा बनले?

ई) शांततामय रित्या संघर्ष निवारण्याची पद्धती 'वाटाघाटी' म्हणजे काय? या पद्धतीची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये लिहा.

ज) जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना केंव्हा आणि कोणा ऐवजी करण्यात आली?

प्र. २ टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधात आंतरराष्ट्रीय अशासकीय संघटनांची भूमिका

ब) जागतिक आरोग्य प्रशासनात जागतिक आरोग्य संघटनेची भूमिका

क) संयुक्त राष्ट्र संघटना आणि प्रादेशिक संघटना

ड) २००५ चा R2P ठराव

प्र. ३ प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

१२

अ) सत्तासंतुलनाचे तंत्र म्हणून दोन किंवा अधिक मोठ्या शक्तिशाली आणि संभाव्य शत्रू राराष्ट्रांच्या सीमे मध्ये वसलेला हा शांततापूर्ण तटस्थ देश प्रादेशिक संघर्षाचा उद्रेक रोखण्याचे काम करतो.

i) दिलेल्या तथ्यांमध्ये प्रतिबिंबित झालेल्या शक्ती संतुलनाचे तंत्र ओळखा. आशियाखंडातील अशाच एका राज्याचे उदाहरण द्या.

ii) आंतरराष्ट्रीय संबंधात शांतता राखण्यासाठी आज सत्तासंतुलन वैध आहे का?

ब) आंतरराष्ट्रीय राजकारण हा सत्तासंघर्ष आहे, आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचे अंतिम उद्दिष्ट काहीही असो, सत्ता हे नेहमीच तात्कालिक ध्येय असते, सत्तेची आकांक्षा हा एक वेगळा घटक असतो.

- i) असे कोणी आणि का म्हटले? आंतरराष्ट्रीय राजकारण आणि देशांतर्गत राजकारण यातील एक फरक सांगा.
- ii) संयुक्त राष्ट्रांच्या सनदेतील कोणती तरतूद बळाचा वापर न करण्याशी संबंधित आहे? संयुक्त राष्ट्रांच्या चार्टरनुसार अंमलबजावणीच्या उपाययोजना कोण करू शकतो ?
- क) राष्ट्रीय शक्तीचा एक घटक म्हणून मुत्सद्देगिरीचा राष्ट्रराज्ये संवाद आणि वाटाघाटी इत्यादींचा युद्ध किंवा हिंसेपेक्षा अधिक वापर करतात. मुत्सद्देगिरीचा परकीय सरकारे आणि लोकांच्या निर्णयांवर आणि वर्तनावर प्रभाव टाकण्याची प्रस्थापित पद्धत म्हणून मुत्सद्देगिरीचा वापर केला जातो.
- i) सध्या सुरू असलेल्या युद्धात भारताने राष्ट्रीय शक्तीच्या या घटकाचा वापर कसा केला हे स्पष्ट करा.
- ii) मुत्सद्देगिरीत सॉफ्ट पॉवर म्हणजे काय?
- ड) फेब्रुवारी 2022 मध्ये रशियाने युद्धावर केलेल्या हल्ल्यानंतर राष्ट्राध्यक्ष व्लादिमीर पुतिन आणि रशियाबद्दल आंतरराष्ट्रीय जनमत अधिक नकारात्मक झाले.
- i) जागतिक लोकमत म्हणजे काय? जागतिक लोकमत तयार करण्यात येणाऱ्या दोन अडचणींची नावे सांगा?
- ii) राष्ट्रीय शक्तीचा घटक म्हणून भूगोलाचे महत्त्व काय आहे? तीन कारणे द्या.
- प्र. ४ खलील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) २४
- अ) राष्ट्रीय शक्तीची मर्यादा म्हणून आंतरराष्ट्रीय कायद्यावर टिपण लिहा. आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाच्या सल्लागार अधिकारक्षेत्राचे दाव्यांसह स्पष्टीकरण द्या.
- ब) आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटनेच्या कार्यपद्धतीवर टिपण लिहा.
- क) मध्यस्थी आणि कार्यालयीन सेवा पुरविणे या मध्ये तिसऱ्या पक्षाची भूमिका काय आहे? संयुक्त राष्ट्रांच्या चार्टरनुसार सुरक्षा परिषदेने अंमलबजावणीच्या उपाययोजनांचा अवलंब करण्याचे कोणते आधार आहेत? सध्या सुरू असलेल्या युद्धावर संयुक्त राष्ट्रांची प्रतिक्रिया काय आहे?
- ड) युरोपियन युनियन ची स्थापना का आणि कशी झाली? युरोपियन युनियनला EU सुपरनॅशनल ऑर्गनायझेशन मानले जाते का? कारण द्या.

17/11/22

QP: 10011061

(2 Hours)

[Total Marks : 60]

Q 1. Answer any Six:

2x6=12

- a. What is Euro Zone? Name one-member state of the Euro Zone.
- b. What is the main reason for the formation of OPEC? What qualification is required to be a member of OPEC?
- c. What is the difference between the contentious jurisdiction and the advisory jurisdiction of ICJ?
- d. What is the purpose of UN Peace keeping operation? Name one principle of UN Peace keeping operation?
- e. What is VNSA? Name one reason for the rise of VNSA in International Relations (IR)
- f. What is World Government? Name one difficulty in creating the World Government.
- g. What is the role of the WHO in Covax?
- h. What is the nature of relations among the members of the Western system of the Present International Economic Order (PIEO)?
- i. Name any two characteristics of an Intergovernmental Organisation (IGO)?
- j. Which treaty made the beginning of the modern Nation State? Which provision of the UN Charter prohibits the use of force?

Q 2 . Write Short notes any Two:

2x6 =12

- a. SAARC as a regional organisation.
- b. Effectiveness of international law as a limitation of National power.
- c. UN response to humanitarian crisis -on going conflict in Ukraine.
- d. Differences between lending of Good Office & Mediation as a method of Peaceful settlement of Disputes.

Q 3. Answer any Two:

2 x 6 = 12

- a. The Oslo Accords are a pair of agreements between Israel and the Palestine Liberation Organization (PLO). The Oslo I Accord was signed in Washington, D.C., in 1993; and the Oslo II Accord, signed in Taba, Egypt, in 1995. The meetings between Israel and PLO were carried out in secret without any intermediaries over several months in 1992 and 1993.

17/11/22

S4BLS Sem IV (New) OP: 100

Paper / Subject Code: 57213 / Political Science-III

- i. Identify the method of Peaceful settlement of dispute as reflected in the given facts. Write two advantages of this method of settlement.
 - ii. What is Veto power? Why should the veto power be abolished?
- b. The International Labour Organization (ILO) is the oldest UN specialized agency dealing with work and workplace issues, and related rights and standards., promoting decent work for all women and men.
- i. What is the tripartite structure of ILO?
 - ii. Name any three core (Fundamental) convention adopted by ILO.
- c. Balance of power, in international relations, the posture and policy of a nation or group of nations protecting itself against another nation or group of nations by matching its power against the power of the other side.
- i. What are the two patterns of Balance of power as given by Hans Morgenthau?
 - ii. Give two reasons for the failure of the League of Nations.
- d. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) is a specialized agency of the United Nations established in 1945 with its headquarters in Paris, France.
- i. Why was the UNESCO established? Name any one Cultural Heritage Site of UNESCO in India.
 - ii. UN & the doctrine of R2P.

Q 4. Answer any Two:

2x12=24

- a) What are the features of a MNC as a Non State Actor in IR? Discuss the relationship between MNC and the Host State.
- b) Discuss locational advantage as an element of National Power. What is soft power and its use in IR?
- c) Discuss Arbitration as a method of Peaceful Settlement of disputes. What is the composition of the ICJ & the laws applied by ICJ?
- d) What is the relationship between INGO and ECOSOC? Write a note on the role of INGO in relation to environmental issues.

11/22

वेळ : २ तास

गुण : ६०

प्र. १ खालील प्रश्नांची दोन ते तीन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही सहा)

१२

- अ) युरो झोन म्हणजे काय? युरो झोन च्या एका सदस्य देशाचे नाव लिहा.
- ब) ओपेक च्या स्थापनेचे मुख्य कारण काय होते? ओपेक चे सदस्यत्व प्राप्त होण्यास कोणती पात्रता पूर्ण करणे आवश्यक असते?
- क) आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाचे विवादातील अधिकार क्षेत्र आणि सल्लाविषयक अधिकार क्षेत्र यातील फरक लिहा.
- इ) व्ही. एन. एस. ए. काय आहे? आंतरराष्ट्रीय संबंधात व्ही. एन. एस. ए. पुढे येण्याचे एक कारण लिहा.
- फ) जागतिक शासन म्हणजे काय? जागतिक शासन निर्माण होण्या मधील एक अडचण लिहा.
- ग) कोवॅक्स मधील जागतिक आरोग्य संघटनेची भूमिका लिहा.
- ह) वर्तमान आर्थिक व्यवस्थेतील पाश्चात्य व्यवस्थेच्या सदस्य देशातील संबंधाचे स्वरूप लिहा.
- ई) अंतर शासकीय संघटनेची दोन वैशिष्ट्ये लिहा.
- ज) कोणत्या अभिसंधीने आधुनिक राष्ट्र-राज्य व्यवस्थेस सुरुवात झाली.? युनो सनदेतील कोणती तरतूद बलाचा वापर करण्यास प्रतिबंध करते.

प्र. २ टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) सार्क एक प्रादेशिक संघटना.
- ब) राष्ट्रीय समर्थ्यावर मर्यादा आणणारा घटक म्हणून आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा प्रभाव.
- क) युक्रेन मधील चालू असलेल्या संघर्षात मानवता वादावर आलेल्या संकटा प्रती युनोची प्रतिक्रिया.
- ड) शांततामय संघर्ष निवारणाची माध्यमे, कार्यालये आणि मध्यस्थी यातील फरक.

प्र. ३ प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

१२

अ) ओस्लो करार हा इस्रायल आणि पॅलेस्टाईन लिबरेशन ऑर्गनायझेशन (PLO) यांच्यातील करारांची जोडी आहे.

१९९३ मध्ये वॉशिंग्टन, डी.सी. येथे ओस्लो । करारावर स्वाक्षरी झाली; आणि ओस्लो II करार, ताबा, इजिप्त

17/11/22

S4BLS Sem IV (New) QP: 10011061

Paper / Subject Code: 57213 / Political Science-III

येथे १९९५ मध्ये स्वाक्षरी करण्यात आला. इस्रायल आणि पीएलओ यांच्यातील बैठका १९९२ आणि १९९३

मध्ये अनेक महिने कोणत्याही मध्यस्थाशिवाय गुप्तपणे पार पडल्या.

- i. वरील उताऱ्यात व्यक्त होणारी शांततामय संघर्ष निवारण्याची पद्धत ओळख. या पद्धतीचे दोन फायदे लिहा.
 - ii. नकाराधिकार म्हणजे काय? नकाराधिकाराचे उच्चाटन का झाले पाहिजे?
- ब) आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटन हि काम आणि कामाच्या ठिकाणी उद्भवणाऱ्या समस्ये बाबत काम करणारी युनोची सर्वात जुनी विशेष समिती आहे. तसेच ती स्त्री पुरुषांच्या प्रतिष्ठित कामाचा त्यांच्या अधिकारांचा पुरस्कार करते.
- i. आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटनेची त्रिस्तरीय रचना काय आहे?
 - ii. आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटनेने स्वीकारलेले तीन मुलभूत करार सांगा.
- क) सत्ता संतुलन, आंतरराष्ट्रीय संबंधात राष्ट्र किंवा राष्ट्र समूहाचे पावित्र्य, धोरण इत्यादीचे इतर राष्ट्रांच्या किंवा राष्ट्र समूहाच्या सामर्थ्या इतके सामर्थ्य प्राप्त करून रक्षण केले जाते.
- i. हेन्स मोगेंथो यांनी विषद केलेल्या सत्ता संतुलनाचे दोन नमुने काय आहेत?
 - ii. राष्ट्र संघाच्या अपयशाची दोन कारणे लिहा.
- ड) युनोची शैक्षणिक, वैज्ञानिक आणि सांस्कृतिक संघटना १९४५ साली स्थापन झालेल्या युनोची विशेष एजन्सी आहे. तिचे मुख्यालय पॅरीस (फ्रांस) येथे आहे.
- i. युनेस्कोची स्थापना का झाली? सांस्कृतिक वारसा सांगणारे भारतातील युनेस्कोचे एक ठिकाण सांगा.
 - ii. युनो आणि आर टू पि चे तत्व थोडक्यात लिहा.
- प्र. ४ खलील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
- अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधात अराज्य घटक म्हणून बहु राष्ट्रीय कंपन्यांची वैशिष्ट्ये काय आहेत.? बहु राष्ट्रीय कंपन्या आणि यजमान राष्ट्र यांच्यातील संबंधावर चर्चा करा.
- ब) राष्ट्राला लाभलेल्या स्थानाचे फायदे राष्ट्रीय सामर्थ्याचे घटक आहेत चर्चा करा. सॉफ्ट पॉवर म्हणजे काय सांगून आंतरराष्ट्रीय संबंधातील त्याचे उपयोग लिहा.
- क) शांततामय संघर्ष निवारण्याचे एक साधन म्हणून लवादाची चर्चा करा. आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाची रचना आणि आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाने लागू केलेले कायदे सांगा.
- ड) आय.एन.जी. ओ. आणि इकोसोक यांतील संबंध काय आहे? पर्यावरणाच्या समस्येत आय.एन.जी. ओ. ची भूमिका स्पष्ट करा.

SEMESTER EXAMINATION
SYBLS.LLB (SEM-IV)
POLITICAL SCIENCE-III

Question 1. Select the correct option given below the questions

Marks 30

1. _____ is mainly concerned with Diplomacy and relations among sovereign states.
 - A) International Relations
 - B) International Politics
 - C) World Politics
 - D) Domestic Politics
2. This element of National Power is used to camouflage real foreign policy intentions
 - A) Locational Advantage
 - B) Ideology
 - C) Leadership wisdom
 - D) Technological Advancement
3. International politics is anarchic in nature because of the
 - A) absence of common police force
 - B) participation of non-state entities
 - C) presence of terror attacks
 - D) absence of common supreme authority
4. The following statement is FALSE about Human Rights NGOs
 - A) Mobilization of Public Opinion
 - B) Collection of Information
 - C) Legal Assistance

21/11/2022

BLS Sem - IV & P 93189

Pol Sci III

D) Use of Force

5. The threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any State is, prohibited by — of the UN Charter

A) Article 1

B) Article 2(4)

C) Article 6

D) Article 7(2)

6. In — method of Settlement of Disputes the role of the Third Party is passive

(A) Mediation

(B) Negotiation

(C) Arbitration

(D) Good Office.

7. — mentioned Two patterns of Balance of power in the book Politics Among Nations

a) Thomas Hobbes

b) Prof Quincy Wright

c) Hans Morgenthau

d) Kenneth Thompson

8. The following is FALSE about UN peacekeeping operation

A) Global partnership

B) Consent of the Parties

C) impartiality

D) Use of force without UNSC authorisation

9. The following is the most relevant about Diplomacy as an element of National Power

(A) Ways to start international business

(B) an idea of domestic politics

(C) Means of waging war

(D) An art of negotiations and conduct of foreign relations by nation states

10. The League of Nations has its origins in the Fourteen Points of US President

- A) George Washington
- B) Abraham Lincoln
- C) Woodrow Wilson
- D) Harry S. Truman

11. Cuban Missile Crisis involved

- (A) USSR, Germany and Cuba
- (B) USSR, France and USA
- (C) USSR, Cuba and USA
- (D) USSR, USA and China

12. Corfu Channel case is associated with

- A) USA and Nicaragua
- B) USA & Albania
- C) United Kingdom of Great Britain & Northern Ireland & Albania
- D) United Kingdom, France, Italy & Japan
v. Germany

13 The New International Economic Order (NIEO) a set of proposals advocated by developing countries to end economic colonialism was adopted by the

- A) UN General Assembly
- B) WTO
- C) IMF
- D) GATT

14. The following is TRUE about NATO

- (A) a security alliance of North America and Europe
- (B) a security alliance of USA and Latin America

21/05/2022

BLS Sem-IV

Q.P. 93189

Pol. Sci. III

(C) Collective defence is at the heart of the Alliance, as set out in Article 5 of the Washington Treaty

(D) Only A&C

15. India's foreign policy neutrality is reflected in

A) NAM

B) Look East policy

C) Gujral Doctrine

D) No First Use Doctrine (NFU)

16. ——— have adopted the Euro as their national currency by virtue of specific monetary agreements with the EU,

(A) Latvia, Lithuania, Denmark

(B) Andorra, Monaco, San Marino and the Vatican City

(C) Germany France

(D) France, Italy

17. World Government is a concept of a common.....

(A) Socio-political authority

(B) Social Authority

(C) Economic Body

(D) Political Authority

18. ——— is the global alliance for vaccine distribution

A) Covax

B) ICAN

C) ICBL

D) CEPI

19. India signed the following treaties with her neighbours

Pol. Sci. III

BL8 Semr IV

A) Indus River water treaty

B) Simla Agreement

C) only A

D) A&B

20. ICJ rendered Advisory Opinion on the following

A) Kosovo's declaration of independence

B) Use of force by USA against Nicaragua

C) Delimitation of North Sea Continental shelf

D) Granting of Diplomatic asylum by Columbia to a Peruvian national in the Columbian embassy in Peru

2/10/2022

Pol Sci III

a.p. 93189

BLS Sem - IV

Question. 2 Answer the following questions in two or three sentences.

Marks 30

1. What is the effectiveness of World Public opinion as a limitation of National Power?
2. What is locational advantage as an element of National Power? Give examples.
3. What is the relationship between the Host State and MNC?
4. What is the role of the UN General Assembly in dealing with the recent Russian Invasion of Ukraine?
5. Who can exercise Veto in the UNSC? What are the grounds for application of enforcement functions by the UNSC?
6. This method of dispute resolution involves only the disputant parties, without recourse to a third-party neutral.
 - a) Identify the pacific settlement of dispute as reflected in the given facts. Name two benefits of this method of settlement?
 - b) Name one reason for the failure of the league of Nations? What was the immediate cause of the 1st World War?
7. What is a Buffer State? Give one example.
8. What are the reasons for the formation of Regional Organizations. Give examples.
9. State three important functions of ILO.
10. What is International law? How cases are decided by ICJ?